

СТАНОВИЩЕ

от д-р Весела Илиева Митковска – доцент в Пловдивски Университет „Паисий Хилендарски“, Биологически факултет

на материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност „доцент“

по професионално направление „4.3. Биологически науки“, научна специалност „Генетика“

Във връзка с конкурс за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 25 от 10.03.2026 г. за нуждите на секция „Биомониторинг и екологичен риск“ към отдел „Екосистемни изследвания, екологичен риск и консервационна биология“ на Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания (ИБЕИ), БАН

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед №24 от 07.05.2026 г. на Директора на ИБЕИ-БАН, съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ИБЕИ по професионално направление „4.3. Биологически науки“, научна специалност „Генетика“, обявен за нуждите на секция „Биомониторинг и екологичен риск“ към отдел „Екосистемни изследвания, екологичен риск и консервационна биология“.

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен кандидат – гл. ас. д-р Цветелина Жанова Герасимова от ИБЕИ, БАН.

Представеният от гл. ас. д-р Цветелина Герасимова комплект материали е в съответствие със ЗРАСРБ, както и с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, и в частност този на ИБЕИ-БАН, и включва всички необходими документи.

Кандидатът гл. ас. д-р Цветелина Герасимова е приложил общо 38 научни труда, от които 37 научни публикации и една глава от книга. Според представената от кандидата справка за съответствие за рецензиране се приемат 22 научни труда – 21 научни публикации и една глава от книга. Не се рецензират 3 научни труда по дисертацията и 13 научни труда извън проблематиката на конкурса, представени от кандидата като „други публикации в списания и в сборници от конференции“.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Д-р Цветелина Герасимова завършва магистратура в Софийски Университет „Св. Климент Охридски“, Биологически факултет, специалност „Екология и ОПС“ през 2002 г. За-

почва да работи в БАН от 2003 г., а през 2010 г. става асистент към ИБЕИ, БАН, където през 2012 г. придобива образователна и научна степен „доктор“. От 2013 г. до настоящия момент е главен асистент в секцията „Биомониторинг и екологичен риск“, отдел „Екосистемни изследвания, екологичен риск и консервационна биология“.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Д-р Цветелина Герасимова покрива успешно наукометричните показатели (националните по ЗРАСРБ, както и допълнителните изисквания на ИБЕИ, БАН) по всички категории, като дори ги надвишава. В наукометричната справка са включени 22 научни труда – 21 публикации и една глава от книга. Те са разпределени както следва: по показател „В“ – 6 броя, от които 4 в научни списания с Q1, 1 в Q2 и 1 в научно списание със SCImago Journal Rank (SJR) на Scopus без “Impact Factor” (IF); по показател „Г“ – 4 в Q1, 1 в Q2, 4 в Q3, 5 в Q4 и 1 в научно списание със SJR без IF. Така по показател В общият брой точки е 130 от изискуеми 100, а по показател Г – 250 от изискуеми 220. В обобщен аспект кандидатът представя за рецензиране най-голям брой публикации, общо 8, в списания с Q1, 2 в Q2, 4 в Q3 и 7 в Q4, като от последната категория само със SJR – 2. Деветнадесет от публикациите са с IF. Всички научни трудове, подадени за участие в настоящия конкурс са публикувани на английски език, а публикациите са поместени в 12 различни реномирани списания в страната и в чужбина. В представените трудове д-р Герасимова е в съавторство, което показва нейните добри умения за работа в екип. Първи автор е в 4 от тях, от които 3 са включени в показател „В“ – това показва нейните лидерски качества в съществена част от изследванията, представени като хабилитационен труд, както и отлични умения за ръководене на научен екип.

По показател „Д“ са представени 100 цитирания, от изискуеми 30, в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus), които носят общо 200 точки, с което кандидатът покрива и надвишава изискванията и по този показател. По този начин по всички показатели кандидатът покрива и дори надвишава необходимия брой точки според ЗРАСРБ, БАН и завишените критерии на ИБЕИ - БАН.

Основната част от резултатите от изследванията на кандидата съдържат приноси с научно-приложен характер в областта на цитогенетиката, генотоксикологията и оценката на биологичната активност на природни и синтетични съединения. Гл. ас. д-р Цветелина Герасимова е разпределила научните си приноси в пет тематични направления, които добре отразяват основните насоки на работата ѝ. Повечето публикации тя отнася към първите три основни направления: (1) *Цитогенетичен скрининг и генопротективен потенциал на природни продукти и растителни екстракти (Rosa spp.)*; (2) *Цитогенетичен скрининг на новосинте-*

зирани аминокислотни производни; (3) Цитогенетичен скрининг на индустриални химични агенти и органични разтворители. И в трите изследователски направления е ясно изразен личния принос на д-р Герасимова, основан на последователно прилагане на утвърдени класически цитогенетични методи, включващи анализ на хромозомни аберации, микро-ядрен тест и изследване на митотичната активност в *in vitro* и *in vivo* тест-системи. Приложението на този мултисистемен подход в различни експериментални модели осигурява оценка на изследваните ефекти и утвърждава високото ниво на научна компетентност на кандидата в областта на цитогенетичния анализ. Особено ценни са приносите, свързани с първото направление, предвид широкото приложение на растителни продукти от *Rosa spp.* в хранителната, козметичната и фармацевтичната промишленост. Съществено значение имат и резултатите, отнасящи се до ефекта на аминокислотите, които представляват експериментална основа за разработване на нови противотуморни агенти и полимерни лекарствени форми.

По отношение на четвъртото научно направление, формулирано от кандидата като: (4) *Екотоксикологични изследвания и оценка на генетичния риск при експозиция на тежки метали при диви и лабораторни дребни бозайници*, е отнесена само една публикация. Тя е свързана с биоаккумуляцията на тежки метали при гризачи от различни географски райони (България и Словакия). С оглед на тематичната близост, в рамките на това направление би могло аргументирано да бъдат отнесени и двете невключени в приносите публикации (Г6 и Г15), касаещи оценката на протективния ефект на клиноптилолит по отношение на експозицията на тежки метали, доколкото те разглеждат възможността за мододулиране на тяхната токсичност и допълват екотоксикологичната насоченост на изследванията. По този начин направлението би придобило по-широк и тематично завършен характер, обхващаш както натрупването на генетичните ефекти на тежките метали, така и потенциалните механизми за тяхното неутрализиране чрез природни минерални агенти.

Научните приноси, свързани с последното направление (5) *Кариологични и сравнителни цитогенетични изследвания*, са оригинални и допринасят за разширяване на познанията относно генетичната характеристика на ценни животински породи, като българската автохтонна порода Каракачанско куче.

Високата цитируемост на представените от д-р Герасимова научни трудове, в престижни научни издания като *Chemosphere*, *Macromolecules*, *Chemical Communications*, *Synthesis*, *Current Medicinal Chemistry*, *Current Organic Chemistry*, *European Journal of Medicinal Chemistry*, *Biomaterials Science*, *Journal of Molecular Liquids*, *Scientific Reports* са друго доказателство за значимостта на нейните научни изследвания, както и актуалността на направлението, в което работи.

Въз основа на постигнатите резултати и научните приноси може да се заключи, че д-р Герасимова притежава ясно очертан и последователно изграден научноизследователски профил в областта на генетиката.

4. Критични забележки и препоръки

В предоставените материали за рецензиране установих единствено отделни технически неточности, свързани с некоректно посочени от кандидата стойности за SJR и IF на малка част от научните списания, в които са публикувани научните трудове през съответната година. В повечето случаи посочените неточно показатели са подадени с по-ниски стойности от реалните, което подкрепя извода, че се касае за неволно допуснати технически грешки. Държа да отбележа, че при рецензиране определящо значение имат квантилите на списанията, а те са посочени напълно коректно от кандидата. Като техническа забележка мога да отбележа и липсата на унифицираност в използвания стил на цитиране и оформяне на библиографските източници. Уеднаквяването им в рамките на единен библиографски стандарт би допринесло за по-висока степен на академична прецизност в представените конкурсни материали. Посочените забележки имат изцяло технически характер и по никакъв начин не омаловажават труда на кандидата, нито научната стойност на публикациите.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаване с представените в конкурса материали, оценявайки високо значимостта на научните трудове и приносите, свързани с тях, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Уважаемото Научно жури да изготви доклад-предложение до Научния съвет на ИБЕИ-БАН за избор на гл. ас. д-р Цветелина Жанова Герасимова на академичната длъжност „доцент“ в ИБЕИ-БАН по област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност „Генетика“.

22.06.2026 г.

Изготвил становището:.....

/доц. д-р Весела Митковска/